

Resmi Adı	Azerbaycan Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	Cumhuriyet
Nüfus	10 milyon
Dil	Azeri Türkçesi
Yüzölçümü	86 600 km ²
Başkent	Bakü
Başlıca Şehirler	Bakü, Sumgayt, Gence, Mingaçevir, Khirdalan, Şirvan
Cumhurbaşkanı	İlham Aliyev
Para Birimi	Manat

Coğrafi Konum

Azerbaycan Cumhuriyeti Kafkasların geçiş noktası üzerinde, Büyük Kafkaslar ile Küçük Kafkaslar arasında yer almaktadır. Bölgenin en önemli özelliği tarihi geçit ve ticaret yolları üzerinde bulunmasıdır. Kuzeyinde Gürcistan (480 km) ile Rusya Federasyonu'na bağlı Dağıstan Özerk Cumhuriyeti (390 km), güneyinde İran İslam Cumhuriyeti (756 km), batısında Ermenistan (1 007 km) ve Türkiye Cumhuriyeti (Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti ile 11 km uzunluğunda ortak sınırı bulunmaktadır), doğusunda ise Hazar Denizi (713 km) yer almaktadır.

86 600 km² 'lik toplam araziye sahip olan Azerbaycan 44-52 doğu meridyenleri ve 38-42 kuzey paralelleri üzerinde yerleşmektedir. Dünyada en büyük göl olan Hazar Denizi 400 000 km² büyüklüğünde olup, en derin yeri 1 025 metredir. Kür-Aras ovası en büyük düzlüktür. En düşük rakım (Hazar Denizi)-28 m ve en yüksek nokta (Bazardüzü Dağı) 4 466 m'dir. Dünyadaki 11 iklim çeşidinin dokuzuna sahip olan Azerbaycan'ın iklimini Büyük Kafkas dağlarının kuzeyden gelen soğuk hava kütleleri, Küçük Kafkas dağlarının güneyden gelen sıcak tropik hava akımları ve Hazar Denizi etkilemektedir. Azerbaycan dünyanın çok değişik iklim tiplerine sahip ülkelerden biridir. Dođu ve orta kısımları alçak ve düzlük olduğu için, kışları ılık, yazları çok sıcak geçer. Güney doğu kısmı ise nemli subtropikal iklime sahiptir. Bölgeye düşen yıllık yağış miktarı 1 200-1 400 mm.'dir. Diğer bölgeler ise, kurak ve yarı kurak görünüme sahiptir. Tarımsal faaliyetlerin çoğu Kür ve Aras nehirleri civarında yapılmaktadır.

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	42,69	54,62	70,07	71,21	75,03	79,03	83	87,28
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	-4,2	5,6	3,7	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Kiři Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	4 241	5 398	6 842	6 872	7 154	7 446	7 727	8 030
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	2,8	6,7	12,2	10,8	8	6	4,5	4
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-0,5	15,2	31,7	31,4	24,6	17,1	10,9	9,6
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	7,2	6	5,9	5,8	5,8	5,7	5,6	5,6
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	21,3	26,4	20,7	22,1	23,8	25,3	27,1	29,3

Kaynak: IMF

*: Tahmin

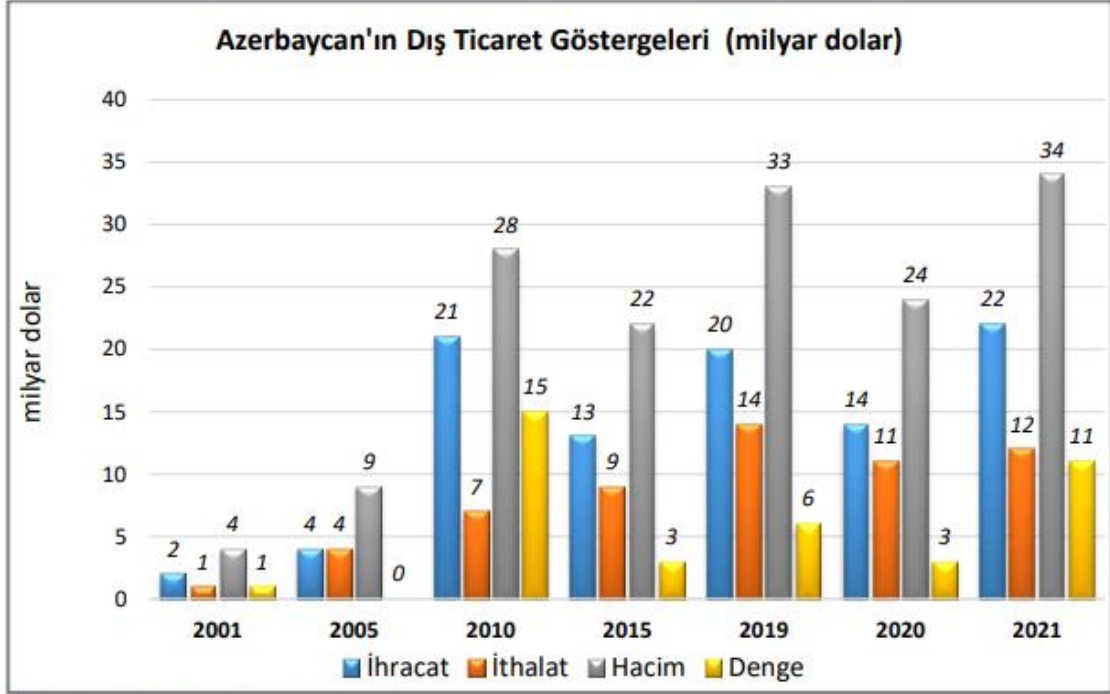
Azerbaycan, 1991 yılında bağımsızlığını kazandıktan sonra, önemli siyasi, askeri, sosyal ve ekonomik problemlerle karşı karşıya gelmiştir. Yeniliklere hızla adapte olan Azerbaycan, SSCB'nin dağılması ile uzmanlaşma ve iş bölümüne dayalı ekonomik yapılanmanın sona ermesine, ülke sanayi için gereken ara mallarının ithalat yollarının kapanmasına rağmen bütün bu darboğazları aşmayı başarmıştır. 20 Eylül 1994 tarihinde "Asrın Anlaşması" olarak adlandırılan Azerbaycan Devlet Petrol Şirketi ile dünyanın önde gelen petrol şirketleri

arasında “Hazar Denizinin Azerbaycan’a ait bölümünde Azeri, Çırağ, Güneşli Yataklarının Birlikte İşlenmesi ve Paylaşılması Hakkında” ilk Anlaşma imzalanmıştır. Petrol fiyatlarının yüksek seyrettiği dönemde hızla büyüyen ve parlak bir dönem geçiren Azerbaycan, 2014’ün yarısında görülmeye başlanan petrol fiyatlarındaki düşüşten en çok etkilenen ülkelerin başında gelmektedir. Gelirlerin azaldığı, bir yıl içinde %100’ü bulan devalüasyonlar sonucunda risklerin önlenmesi ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için gerekli olan kapsamlı bir reform hazırlığına girişilmiştir. İlk aşamada, gümrükler, transit geçişler, bankacılık ve vergi sistemi ile üretim ve ihracat teşviklerinde bunun yansımaları görülmüştür. Son olarak, Azerbaycan’ın ekonomisini çeşitlendirmek amacıyla oluşturduğu uzmanlar grubunun uzun süredir üstünde çalıştığı, milli ekonomiye ve on bir farklı sektöre ilişkin stratejik yol haritaları Cumhurbaşkanı Aliyev tarafından 6 Aralık 2016 tarihinde onaylanmıştır.

Azerbaycan ekonomisinde, sanayi sektörünün önemli bir bölümünü yaklaşık 20 yıl önce kurulan ağır sanayi oluşturmaktadır. Ülke sanayisinin tekrar canlanmasına yönelik olarak, Azerbaycan’da 2014 yılı “sanayi yılı” ilan edilmiştir. Konut inşası, kırsal altyapı çalışmaları ve ulaşım altyapısının iyileştirilmesinden dolayı inşaat sektörü son yıllarda hızlı büyümüştür. Hizmet sektörü de ulaşım ve iletişim alanlarında yaşanan gelişmelerden dolayı hızlı bir biçimde büyümüştür. Bankacılık sektördeki varlığın yarısından fazlasını oluşturan iki devlet bankası tarafından yönetilmektedir. Azerbaycan, petrol ve gaz sektörü ile birlikte gelişmekte olan bir ekonomidir. Çeşitlendirme çabaları yavaş kalmaktadır. Petrol dışı alanlarda yapılan yatırımların artış kaydetmesine rağmen ülkede enerji sektörü dışında kalan iş sektörleri halen oldukça zayıftır. 2021 yılında ekonomideki önemli büyümeye artan petrol-gaz talebi ve özel tüketimin artması, toparlanmanın ana itici güçleri olmuştur. Rusya-Ukrayna savaşı Azerbaycan için ekonomik riskleri artırmıştır. Ancak yüksek petrol fiyatlarının ihracat gelirlerini artırması, yüksek enflasyon ve enerji dışı ticaretin bozulması gibi olumsuz faktörlerin etkisini azaltması beklenmektedir. Petrol ve gaz Azerbaycan’ın ihracatının %90’ından fazlasını oluşturmaktadır. Petrol fiyatlarına ilişkin olumlu görünüm, finansman maliyetlerini düşürmesini ve dış borçlanmayı sınırlandırmasını sağlaması beklenmektedir. Enerji sektörü, Azerbaycan’ın ekonomik büyümesinde önemli bir rol oynamaya devam edecektir.

Dış Ticaret

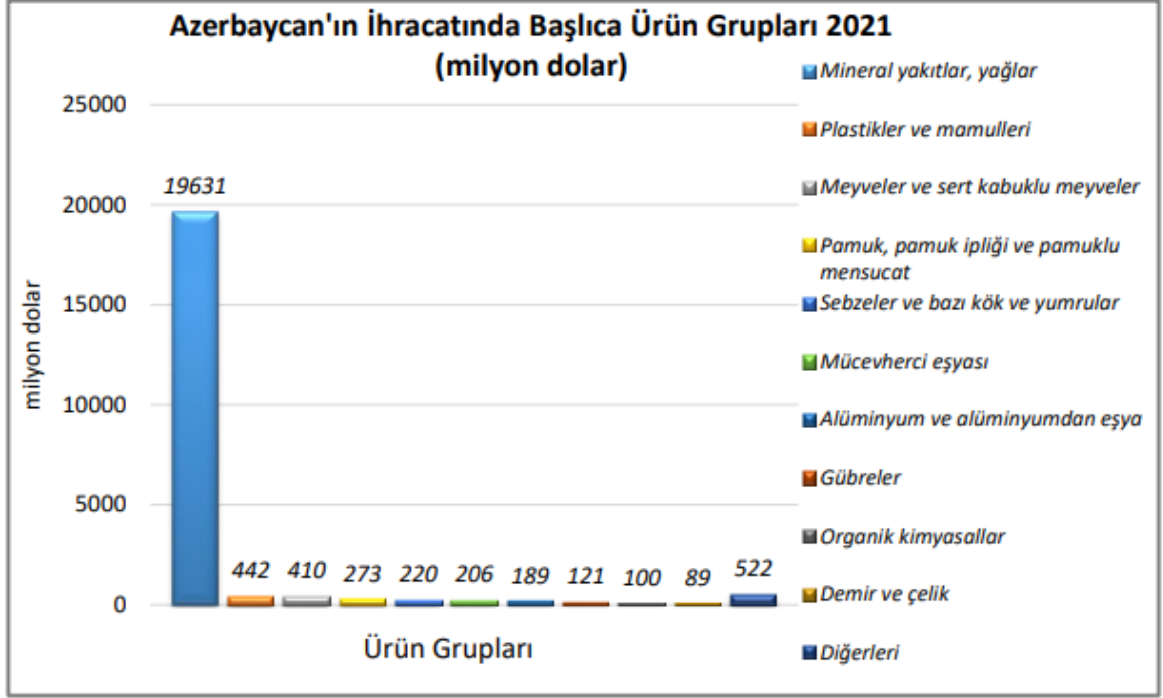
Ülkenin Dış Ticareti

2021 yılında 22 milyar dolarlık ihracatla dünyada 73. sırada olan ülkenin ihracat yaptığı başlıca ülkeler İtalya, Türkiye, Rusya, İsrail ve Hırvatistan'dır. Ülkenin ihracatında Türkiye %13 pay ile 2. sıradadır. Ülkenin 2021 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler: ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar); petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar; petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş) ve altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)dir. 2021 yılında 12 milyar dolarlık ithalatla dünyada 97. sırada olan ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler Rusya, Türkiye, Çin, Almanya ve Ukrayna'dır. Ülkenin ithalatında Türkiye %16 pay ile 2. sıradadır. 2021 yılında ithal ettiği başlıca ürünler: otomobiller; tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış); buğday ve mahlut; telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar ve petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlardır.

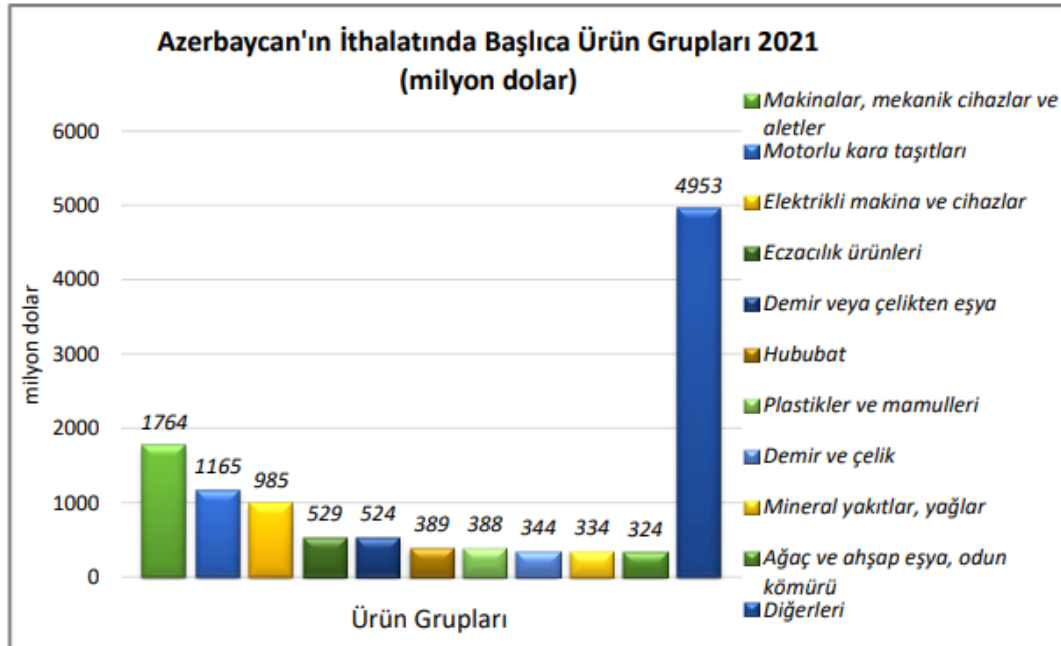
Dış Ticaret Genel Durumu

İhracat

Kaynak: Trademap, Azərbaycan Verileri

İthalat

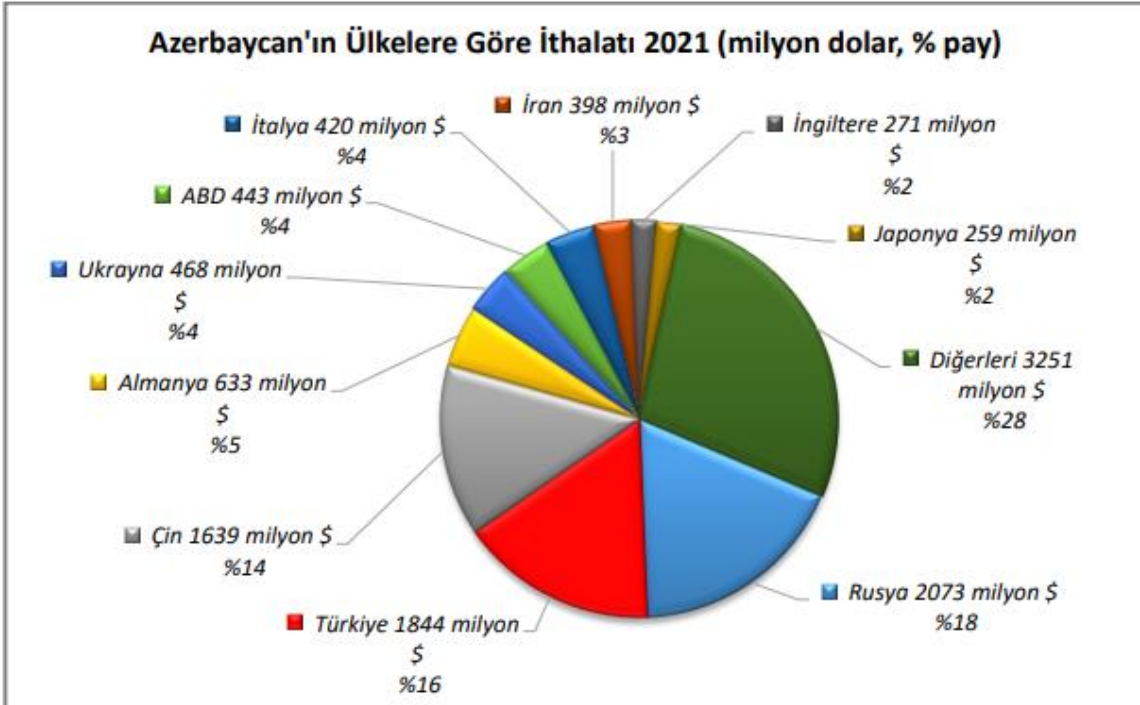
Kaynak: Trademap, Azərbaycan Verileri

Azerbaycan'ın Ülkelere Göre İhracatı

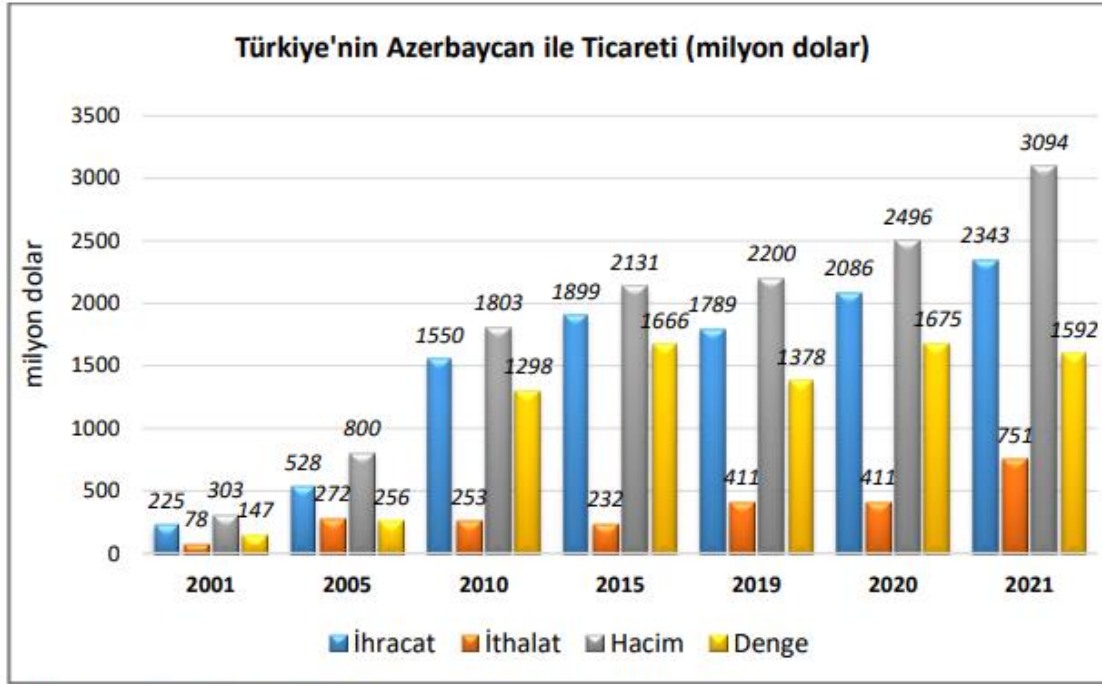
Kaynak: Trademap, Azerbaycan Verileri

Azerbaycan'ın Ülkelere Göre İthalatı

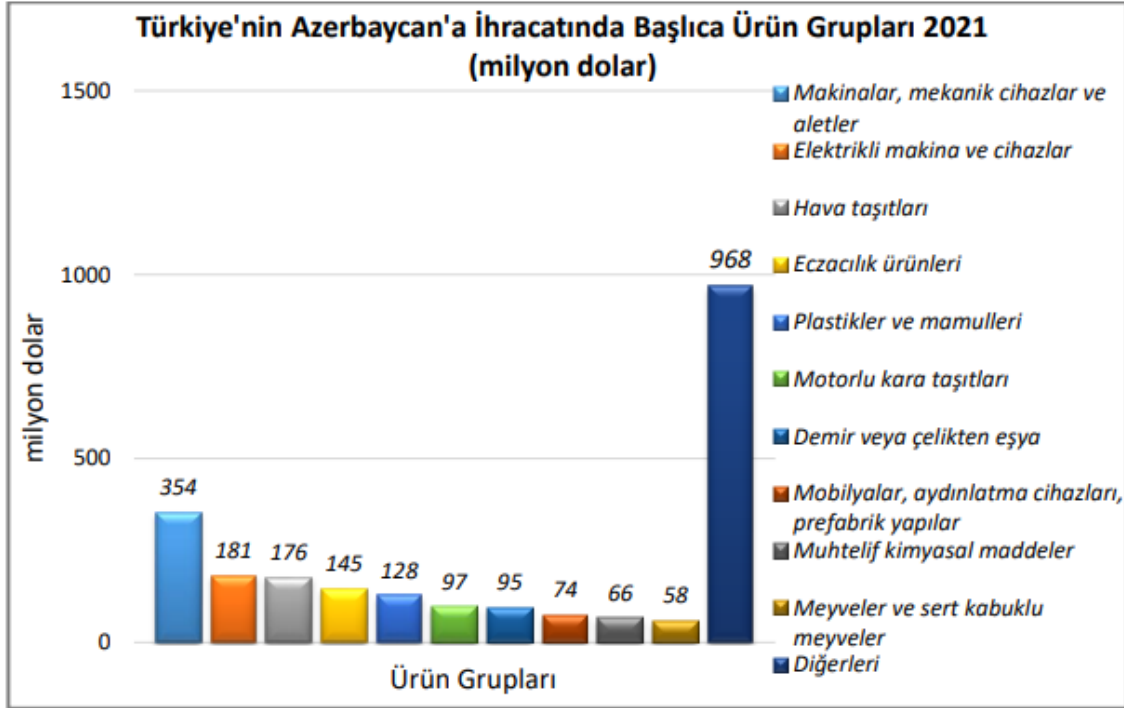
Kaynak: Trademap, Azerbaycan Verileri

Türkiye- Azerbaycan Ticaret İlişkisi

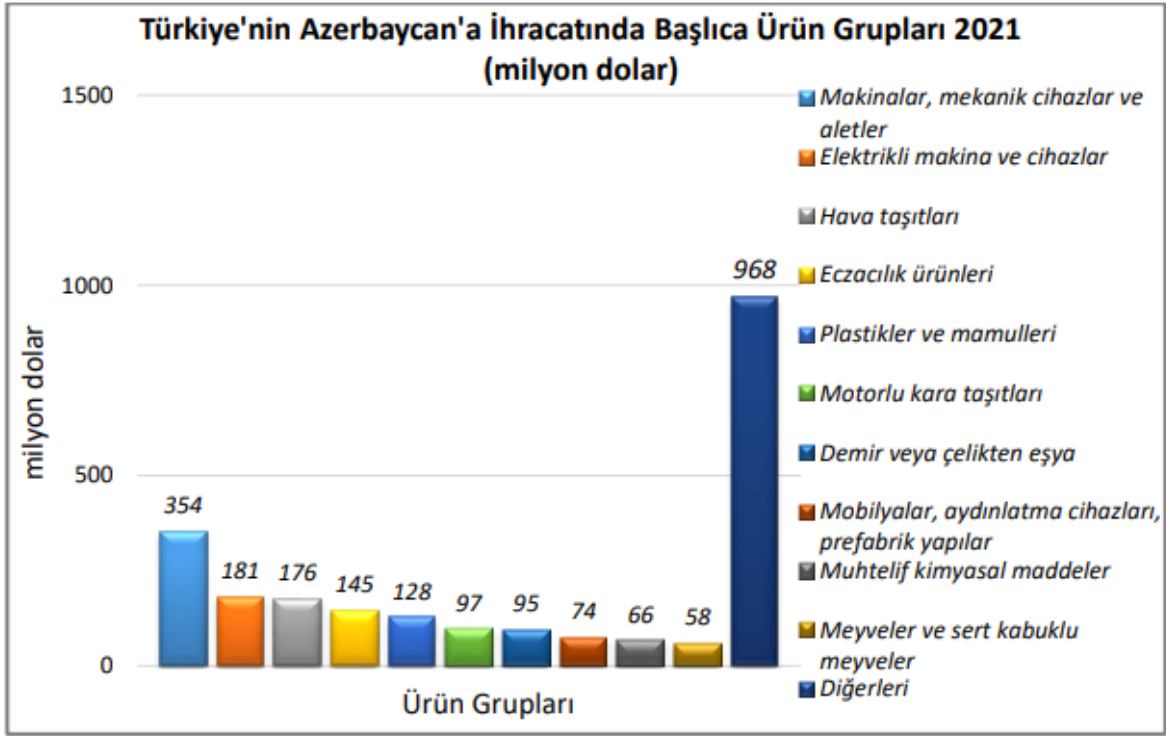
Türkiye'nin Azerbaycan'a ihracatı; ihrac ürünlerinin bu ülkede tanınmaya başlaması, Türk şirketlerinin Azerbaycan piyasasında şube açmak suretiyle Türkiye'den ithalat yapması ve bu malları iç piyasada pazarlaması gibi nedenlerle yükselme eğilimi göstermektedir. 2021 yılında ülkeye ihracatımız yaklaşık 2,3 milyar dolardır. Azerbaycan'a ihraç ettiğimiz başlıca ürünler: helikopterler, uçaklar vb.; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları; serum, aşı, toksin vb. ürünler; tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar; demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb. ürünler; yıkama ve temizleme müstahzarlarıdır. 2021 yılında ülkeden ithalatımız yaklaşık 1 milyar dolardır. Belli başlı ithal kalemleri ise pamuk, petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; asiklik alkoller ve bunların halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış veya nitrozalanmış türevleri; pamuk ipliği, ve alüminyum saclar, levhalar, şeritlerdir.

Türkiye'nin Azerbaycan'a İhraç Ettiği Başlıca Ürünler

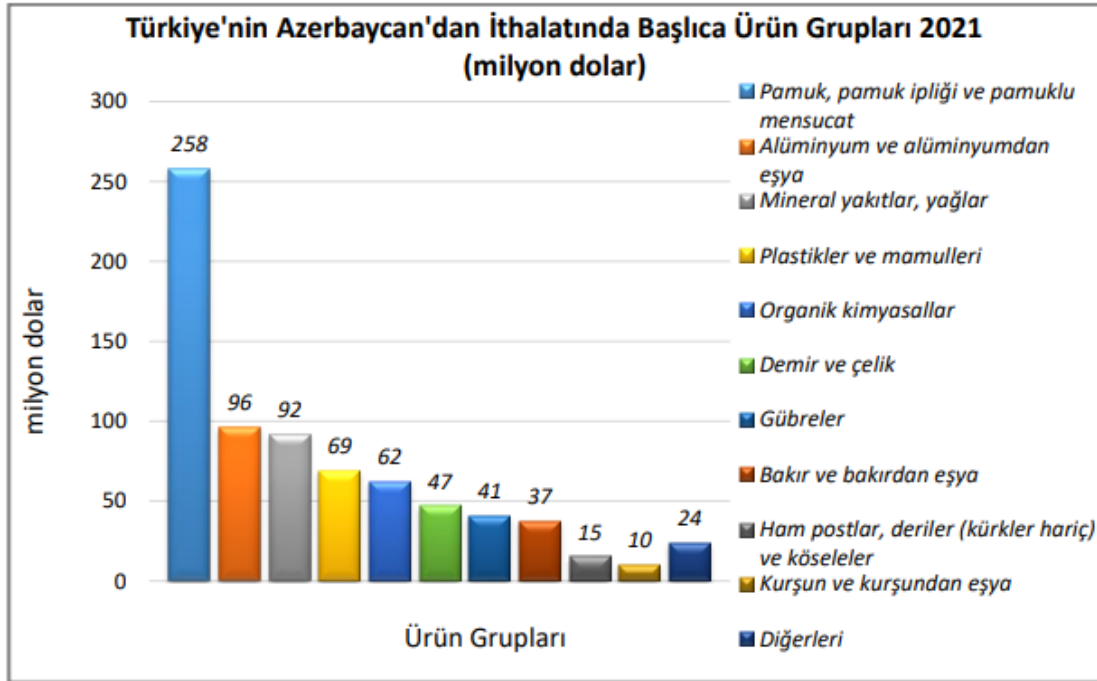

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Türkiye'nin Azerbaycan'a ihracatı; ihraç ürünlerinin bu ülkede tanınmaya başlaması, Türk şirketlerinin Azerbaycan piyasasında şube açmak suretiyle Türkiye'den ithalat yapması ve bu malları iç piyasada pazarlaması gibi nedenlerle yükselme eğilimi göstermektedir. 2021 yılında ülkeye ihracatımız yaklaşık 2,3 milyar dolardır. Türkiye'den Azerbaycan'a ihraç ettiğimiz başlıca ürünler: helikopterler, uçaklar vb.; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları; serum, aşı, toksin vb. ürünler; tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış); demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb. ürünler; yıkama ve temizleme müstahzarlarıdır. 2021 yılında ülkeden ithalatımız yaklaşık 1 milyar dolardır. Belli başlı ithal kalemleri ise pamuk; petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; asiklik alkoller ve bunların halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış veya nitrozalanmış türevleri; pamuk ipliği ve alüminyum saclar, levhalar, şeritlerdir.

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Sıra	Ülke	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (% 2020-2021)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		19 635 203	13 740 568	22 206 671	100	61,6
1.	İtalya	5 638 642	4 172 281	9 243 666	41,6	121,5
2.	Türkiye	2 862 688	2 597 777	2 818 136	12,7	8,5
3.	Rusya	724 337	709 390	920 820	4,1	29,8
4.	İsrail	1 331 616	437 500	898 097	4	105,3
5.	Hırvatistan	436 550	470 819	751 279	3,4	59,6
6.	Gürcistan	586 904	461 925	661 081	3	43,1
7.	Almanya	931 618	234 109	650 259	2,9	177,8
8.	Hindistan	955 866	456 784	594 431	2,7	30,1
9.	Portekiz	353 915	239 779	587 440	2,6	145
10.	Tunus	23	312 288	577 312	2,6	84,9
11.	İspanya	704 460	329 270	564 436	2,5	71,4
12.	Ukrayna	340 553	353 045	452 449	2	28,2
13.	Yunanistan	242 758	523 303	415 416	1,9	-20,6
14.	İngiltere	457 751	157 622	396 742	1,8	151,7
15.	Beyaz Rusya	21 104	164 916	295 502	1,3	79,2

Kaynak: Trademap, Azerbaycan Verileri

Sıra	Ülke	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (% 2020-2021)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		13 649 506	10 729 787	11 698 496	100	9
1.	Rusya	2 287 177	1 960 705	2 073 311	17,7	5,7
2.	Türkiye	1 646 678	1 562 606	1 843 683	15,8	18
3.	Çin	1 432 151	1 413 798	1 639 493	14	16
4.	Almanya	708 244	583 037	632 748	5,4	8,5
5.	Ukrayna	467 056	418 388	468 083	4	11,9
6.	ABD	768 558	636 020	442 538	3,8	-30,4
7.	İtalya	363 980	396 485	419 975	3,6	5,9
8.	İran	452 606	300 615	397 524	3,4	32,2
9.	İngiltere	232 619	296 972	271 084	2,3	-8,7
10.	Japonya	221 574	195 112	259 022	2,2	32,8
11.	G. Kore	159 744	178 580	227 574	1,9	27,4
12.	Brezilya	110 340	78 381	194 966	1,7	148,7
13.	Fransa	250 837	448 277	180 925	1,5	-59,6
14.	İsviçre	1 206 786	79 805	179 056	1,5	124,4
15.	Hindistan	136 683	125 972	144 672	1,2	14,8

Kaynak: Trademap, Azerbaycan Verileri